

Sygn. akt VIII Cz 273/13

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Hanna Matuszewska

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. D. i K. D.

przeciwko A. M.

o zapłatę

w przedmiocie odrzucenia sprzeciwu od wyroku zaocznego

na skutek zażalenia pozwanej

na pkt 2 **postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu**

z dnia 13 marca 2013 r.

sygn. akt X Cupr 36/11

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 (drugim) sentencji

UZASADNIENIE

Pozwana A. M. złożyła sprzeciw od wyroku zaocznego z dnia 10 maja 2011 r. wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia, twierdząc, że wyrok zaoczny nigdy nie został jej doręczony.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu:

- 1) odrzucił wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego,
- 2) odrzucił sprzeciw pozwanej od wyroku zaocznego.

W uzasadnieniu Sąd I instancji podkreślił, że wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego wpłynął w dniu 31 sierpnia 2012 r., podczas gdy pełnomocnik pozwanej już w dniu 7 sierpnia 2012 r. ustalił, że toczy się przeciwko niej postępowanie z powództwa A. D. i T. D., a w dniu 30 kwietnia 2012 r. do rąk teściowej pozwanej – M. K. doręczono zawiadomienie o wszczęciu egzekucji. W tej sytuacji Sąd Rejonowy uznał, że pozwana najpóźniej w dniu 7 sierpnia 2012 r. posiadała informację, że w sprawie przeciwko niej został wydany tytułu wykonawczy. Tym samym pozwana nie zachowała terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego, wobec czego wniosek ten podlegał odrzuceniu. Na marginesie Sąd Rejonowy wskazał, że podziela rozważania pozwanej o nieskuteczności doręczenia jej wyroku zaocznego.

Pozwana złożyła zażalenie na powyższe postanowienie w części odrzucającej sprzeciw. Podniosła, że w rzeczywistości nie został jej doręczony wyrok zaoczny, gdyż nie można przyjąć za skuteczne doręczenia zastępczego przez awizo w

sytuacji, gdy pod adresem, na jaki został wysłany odpis wyroku zaocznego w rzeczywistości nie zamieszkiwała w chwili próby doręczenia (z tego samego powodu wcześniej nie został jej doręczony odpis pozwu i zawiadomienie o terminie rozprawy). Pozwana wskazała też, że faktycznie dowiedziała się o wydaniu przeciwko niej wyroku zaocznego dopiero po powrocie z wakacji w dniu 28 sierpnia 2012 r., po czym bezzwłocznie złożyła wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego i sprzeciw. Zachowała więc termin określony do złożenia wniosku o przywrócenie terminu.

Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i rozpoznanie sprzeciwu od wyroku zaocznego.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wnieśli o jego oddalenie jako oraz zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zaskarżone postanowienie należało uchylić.

Przepis art. 139 § 1 k.p.c., pozwalający uznać za skuteczne doręczenie pisma sądowego dwukrotnie awizowanego w miejscu zamieszkania adresata, zakłada, że adresat rzeczywiście mieszka pod wskazanym adresem, a jedynie zachodzi niemożność doręczenia mu pisma w inny sposób przewidziany przepisami k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 1967 r. III PRN 47/67, Lex nr 6188). Domniemanie prawne wynikające z art. 139 k.p.c. obejmuje wyłącznie to, że awizowana przesyłka została adresatowi doręczona, natomiast nie obejmuje tego, że strona istotnie zamieszkuje pod adresem, pod który następuje doręczenie. Doręczenie zastępcze w trybie art. 139 § 1 k.p.c. jest więc skuteczne jedynie wtedy, gdy miejsce zamieszkania adresata (art. 126 § 2 k.p.c.) nie budzi wątpliwości (postanowienia SN z dnia 22 marca 1995 II CRN 4/95, Lex Polonica nr 320659 oraz z dnia 2 sierpnia 2007 r., V CSK 155/07, Lex nr 485892).

W niniejszej sprawie należy uznać – skoro jednoznacznie stwierdził to już Sąd I instancji, że pozwana nie zamieszkiwała w chwili awizowania przesyłek zawierających odpis pozwu i wyrok zaoczny, pod adresem przy ul. (...). W konsekwencji oceniając ex post skuteczność doręczenia jej wyroku zaocznego należało przyjąć, że nie został on prawidłowo doręczony. Wobec tego nie rozpoczął się bieg terminu do jego zaskarżenia. Bieg do wniesienia środków zaskarżenia rozpoczyna się bowiem z chwilą prawidłowego doręczenia orzeczenia. Oznacza to zarazem, że wniosek pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu był bezprzedmiotowy. Nie sposób przecież mówić o uchybieniu terminu, który nie rozpoczął jeszcze biegu. W tym samym kierunku zmierza pogląd Sądu Najwyższego, który stwierdził, że „wadliwe przyjęcie przez sąd, że wyrok zaoczny został pozwanemu prawidłowo doręczony, nie powoduje uprawomocnienia się tego wyroku” (postanowienie z dnia 22 kwietnia 1988 r., III CRN 90/88, Lex Polonica nr 320851). Sąd Okręgowy wyraził analogiczne stanowisko np. w postanowieniu z dnia 18 stycznia 2013 r. sygn. akt VIII Cz 752/12 (X Nc 1043/12 Sądu Rejonowego w Toruniu).

Dlatego też zaskarżone postanowienie należało uchylić (art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.). Po zwrocie akt Sąd Rejonowy winien prawidłowo doręczyć pozwanej odpis wyroku zaocznego, który dotychczas nie zostały przez nią odebrany (k. 51), to samo odnosi się do odpisu pozwu (k. 44), a wobec tego, że sprzeciw został już wniesiony – nadać mu bieg.